

Emir Kusturica, pismo Oslobođenju iz 1994

RASIMU, MUCENIKU

Sve cesce, u besanim nocima, pred mene izlazi slika koju sam ne tako davno vidio na sarajevskom aerodromu. Cekajuci majku ugledao sam veliku grupu ljudi. Medju njima isticao se jedan visoki gorstak zaraznoga osmijeha, skidao je culah sa glave, gladio se po ostacima sijede kose...sve dok iz svjetine nije dotrcalo neko dijete i zagrlilo ga. Dedo srećan sto je ziv a unuk sto mu se dedo vratio iz daleke Mekke, sa hadziluka. Plakali su zajedno i grabili prema izlazu. Gledao sam za njima, suza mi je krenula niz lice i kao sto tada nisam znao zasto sam zaplakao, ne znam ni danas dok sjedim na amsterdamskom aerodromu. Cetiri godine kasnije sjedim i cekam avion, tumarajuci svijetom sa svojim novim filmom, nema niti jednog putnika u cijje lice ne zagledam i poredim s licima voljenih ljudi iz Sarajeva. Jedan mi lici na Moskvu, drugi na Hasu, jedan veliki Holandez na Zorana Bilana. Ponovo mi suza krenu, sada iz sasvim drugog razloga. U Amsterdamu sam srećo Rasima iz Lopara. Covjek, rudar kojeg su chetnici izdvojili iz grupe rudara, svezali i potkovali...

U slici srećnog zagrljaja djeda i unuka koji se vraca sa velikog putovanja, gledao sam radost, a slika Rasima iz Lopara potresla me snagom najjaceg zemljotresa. Tu nema suza....njegovo zbunjeno, blago lice kao da me jos blazim ocima pita "ZASTO, EMIRE?" Ne mogu da mu odgovorim, samo vidim ispred sebe slike stradalnika Bosne. Najednom, kao kod tuznih ociju kipa, predamnom srusile su se sve moje politicke iluzije. Od tog momenta sve sto budem vidio i cuo imace drugu vrijednost. Pred postovanim Rasimom, covjek koji me gledao ocima mucenika, klonula je moja dusa i znao sam da cu pred njim klecati kao pred uzvisenoj svetosti.

Nocima, evo posle susreta sa Rasimom, odgonetam tajne, rasplicem vlastite misli, bas kao sto mi je mati, kad sam bio mali, rasplitala dzemper pred zimu da mi saplete novi. Pitam se polusapatom kako je bilo moguće da sam svoje djetinjstvo, kulturu kojoj pripadam, gradu koji je moj grad, poistovijetio sa politicarima koje ne postujem i kako je moguće da nisam reagovao zestinom?

Kada je poceo rat u BiH moj glas se cuo, ali, cini mi se, gubio se u buci stvaranoj sa svih strana. A ja zgadjen od politicara s kojima ne bih dijelio ni kafanu a kamoli republiku, zgadjen novinarima koji su kaljali moju familiju, djecu mi nazivali kopiladima, a suprugu kurvom, pokojnog oca spijunom....ja sam od tih ljudi koji su cinili sumu, obnevidio, umuknuo i kao kakav Don Kihot nastavio voditi privatni rat, a ljudi iz Sarajeva stradavali su iz dana u dan. Da li je moguće da sam zbog ljudi koji su

sirili lazi o meni, potisnuo sliku svog djetinjstva, svoga grada, svojih voljenih ljudi? Nije mi bilo dovoljno da gledam CNN, jer kako se vidi, a to sam vec pisao, Evropa samo supervizira zlocine po Bosni.

Trebalo mi je da vidim mucenika Rasima iz logora i da emocionalno pregorim i zaboravim sve politike i istorije svijeta, trebalo mi je da vidim blage oci koje pitaju: "Zasto, Emire?" i da shvatim da nema te istorije i predistorije koja moze da opravda potkivanje zivog covjeka.

To svi znaju, ali Rasimovo lice kazuje bol svih stradanja u Bosni...

I dok tumaram svijetom bosanske muslimane ubijaju ne kao sezonske berace pamuka, nego samo zato sto su muslimani. Znam da stradaju i drugi, ali sigurno muslimani najvise. Tumaram tako svijetom, nosim svoj posljednji film sa sobom i golemi cemer u dusi. Pomiren sa smrću, govorim i pisem od srca!